

DIGITALITZACIÓ · 4t ESO

UNITAT 6: CIUTADANIA DIGITAL

Nom: _____ Curs/Grup: _____ Data: _____

Durada: 6 sessions. Al final sabràs:

- Fer gestions administratives telemàtiques de manera segura.
- Comprar en línia amb garanties: pagaments, factures, drets.
- Identificar la bretxa digital i les seves conseqüències socials.
- Participar en plataformes d'iniciativa ciutadana.

SESSIÓ 1 · Gestions telemàtiques amb l'administració

Cada vegada més tràmits es fan en línia: demanar cites, pagar impostos, renovar documents, consultar expedients. Per fer-los cal:

- IDENTITAT DIGITAL: sistema Cl@ve (PIN permanent o certificat digital).
- IdCAT Mòbil o certificat digital: t'identifiquen davant l'administració.
- REGISTRE ELECTRÒNIC: on presents sol·licituds i repes justificants.
- NOTIFICACIONS: les administracions t'avisen al teu espai personal; tenen efecte legal.

EXERCICI guiat: entra a seu.gencat.cat amb el professor i localitza un tràmit (p. ex. beques, cita prèvia). Identifica: com et verifikes, quin document necessites, com fas el seguiment.

Activitat 6.1 — Simulació de tràmit (parells)

Fes el camí (sense presentar res) fins a identificar els elements:

Tràmit triat: _____

Sistema d'identificació disponible: _____

Documents que demana: _____

Com rebries la resposta: _____

SESSIÓ 2-3 · Comerç electrònic segur

Comprar en línia amb garanties

- Comprova que la web és legítima (HTTPS, rellotge de reviews, pàgina d'empresa real).
- Mètodes de pagament: targeta (amb protecció), PayPal/Stripe (intermediari). Millor NO transferència directa a desconeguts.
- Guarda la FACTURA: és la prova de compra per a garanties i devolucions.
- Dret de desistiment: 14 dies per retornar (amb excepcions: productes personalitzats, contingut digital obert).

Criptomonedes i pagaments nous

Les criptomonedes són diners digital no controlat per bancs. Volàtils i amb risc d'estafes. Si mai operes amb elles: plataforma regulada, mai 'inversions' ofertes per desconeguts (estafa gairebé garantida).

Activitat 6.2 — Anàlisi d'una compra (parells)

Tria un producte real (sneakers, auriculars...). Compara 3 botigues en línia:

Botiga
1.
2.
3.

Quina escolliries i per què? Quins indicadors de confiança has valorat?

SESSIÓ 4-5 · Bretxa digital i responsabilitat social

BRETXA DIGITAL: desigualtat d'accés, competències i ús de la tecnologia entre persones i territoris.

Hi ha 3 nivells de bretxa:

- D'ACCÉS: no tenir dispositiu ni connexió (cost, territori rural).
- D'ÚS: tenir accés però no saber usar-lo (persones grans, formació insuficient).
- DE PROFIT: usar-la només per consum, no per crear ni treballar.

Dades reals: en els llars amb menys ingressos, la connexió i els dispositius són pitjors: el deure escolar en línia, les gestions telemàtiques o buscar feina es converteixen en barreres.

Iniciativa ciutadana i programari lliure

Jordi Tordera Soler · Digitalització 4t ESO · Curs 2026-2027

- Plataformes ciutadanes: canvi.org, plataforma de veïnatge, open data.
- Programari lliure: codi compartit per a tothom (Linux, Wikipedia, LibreOffice) — una comunitat que col·labora sense esperar res.
- Voluntariat tecnològic: repaTech, aules digitals per a persones grans.

Activitat 6.3 — Projecte de ciutadania (grups)

Dissenya una acció que redueixi la bretxa digital al teu entorn:

Col·lectiu (p. ex. persones grans del barri): _____

Necessitat detectada: _____

Solució proposada (3 sessions, material mínim): _____

Com mesuraries si ha funcionat? _____

Repàs i autoavaluació

Rúbrica: 1 = No assolit · 2 = Satisfactori · 3 = Notable · 4 = Excel·lent

Objectiu
Sé fer una gestió telemàtica i identificar sistemes d'identificació digital
Sé comprar en línia de manera segura i coneix els meus drets
Expliqu la bretxa digital i els seus tres nivells
Sé proposar una acció d'iniciativa ciutadana amb tecnologia

Glossari

- Cl@ve: sistema espanyol d'identificació digital per a tràmits.
- Dret de desistiment: dret a retornar una compra en línia en 14 dies.
- HTTPS: connexió web xifrada (candau a la barra d'adreces).
- Criptomoneda: moneda digital descentralitzada (Bitcoin, Ethereum).
- Bretxa digital: desigualtat d'accés, ús i competències tecnològiques.
- Programari lliure: codi obert que qualsevol pot usar, estudiar i modificar.